

Belarus

22 mei – 1 juni 2014

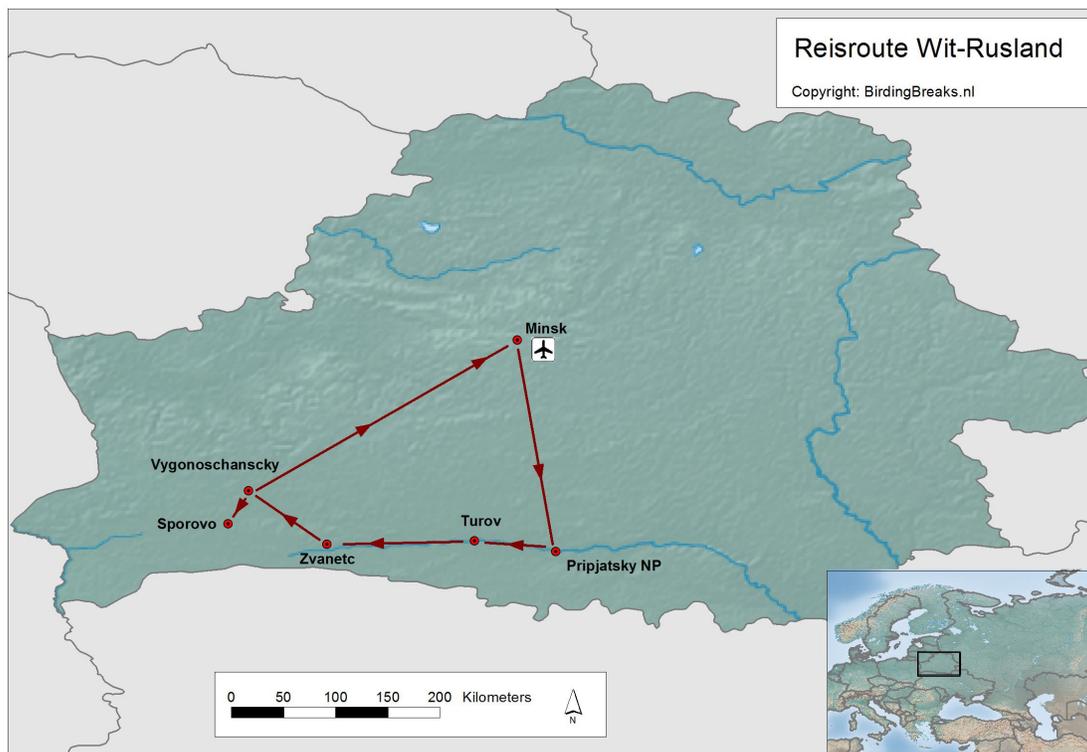
Terekruiter

Foto: Klaas de Jong

Georganiseerd door:

www.birdingbreaks.nl

Figuur 1. Het reisschema. De volgorde van de bezochte gebieden klopt niet helemaal met de kaart, maar dat zijn details.

Dag 1 – 22 mei Amsterdam – Minsk – Turov

Op Schiphol kwam ik als eerste Dick tegen, maar zeer kort na de kennismaking kwamen Aad en vervolgens ook Tonny, Wil en Arie aanlopen, waardoor we in korte tijd compleet waren. Door het luchthavenpersoneel werden we richting de check-in-computers gedirigeerd, alwaar de computer onze boeking niet kon vinden. Dat begon goed, toch geen voortekenen? Via een speciale balie lukte het inchecken alsnog en spoedig liepen we aan de buitenlandse zijde van de douane, ruim op tijd om nog even wat kleine inkopen te doen of iets te eten. De vlucht vertrok om 12 uur en duurde slechts tweeënehalf uur, maar door een uur tijdsverschil liepen we om 15.30 uur over het vliegveld van Minsk. De eerste Belarussische soorten, gespot vanuit het vliegtuig, waren Spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en Bonte Kraai (*Corvus cornix*). Op aanwijzing van de douanebeambten (waar een Oosteuropese-ruime hoeveelheid van beschikbaar was voor het handjevol reizigers) kochten we eerst onze ziektekostenverzekering voor de rest van de reis (11 dagen!) voor het luttele bedrag van €5,-, dat we in euro's konden betalen. In de aankomsthal werden we opgewacht door Denis, onze lokale gids, een blonde jongeman met een flinke baard en lang haar. Na het verkrijgen van lokale pecunia, hetzij via de geldautomaat, hetzij via de bank, liepen we naar de groene stadsbus die ons de rest van de reis overal zou brengen. Aanvankelijk waren er zorgen of zo'n gevaarte wel overal zou kunnen komen, maar in de loop van de tijd werd duidelijk dat onze chauffeur, Lenjit, niet voor een kleintje vervaard was en het gevaarte met gemak over de kleinste en hobbeligste weggetjes stuurde.

De rit ging zo snel mogelijk weg van alle beschaving en in een drie-uur-durende busrit reden we van het vliegveld (bij de hoofdstad Minsk) naar het stadje Turov, in het zuiden, dichtbij de Pripjatrivier, de meest natuurlijke rivier van Belarus, zonet van Europa. Onderweg probeerden we al een glimp op te vangen van de in de reisbeschrijving beloofde soorten. Het dagtotaal van 33 soorten geeft aan er in ieder geval flink getuurd is, maar het leverde nog geen indrukwekkende soorten op. Wel enkele soorten die we in Nederland niet zo vaak zien, als Ooievaar (*Ciconia ciconia*), Raaf (*Corvus corax*) en, misschien voor ons nog wel de zeldzaamste van de dag, de Oosteuropese ondersoort van de Kauw (*Coloeus monedula*), ook wel Russische Kauw genaamd (*Coloeus monedula soemmeringii*), met een wit streepje in de nek. Aangekomen bij het hotel (rond 20 uur)

zongen daar de Europese Kanarie (*Serinus serinus*) en de Zwarte Roodstaart (*Phoenicurus ochruros*) in de tuin.

Europese kanarie, Azuurmees & Paapje

(foto Azuurmees: Wil Makkinje, andere twee: Klaas de Jong)

Dag 2 – 23 mei Turov en de weides in het stroomgebied van de Pripyatrivier

Vol verwachting stond iedereen al voor zessen te popelen om op pad te gaan. Een korte rit met de bus bracht ons naar een nabijgelegen nederzetting aan de rivier waar volgens info van Denis een Azuurmees (*Cyanistes cyaneus*) zou broeden. Beginnen bij het hoogtepunt? Al bij het uitstappen van de bus buitelden (uiteraard) de soorten over ons heen, van Knobbelzwaan (*Cygnus olor*) en Tuinfluiter (*Sylvia borin*) tot Noordse Nachtegaal (*Luscinia luscinia*) en Wielewaal (*Oriolus oriolus*). In de loop van de tijd zouden deze tot de gewoonste soorten van de trip gaan behoren, maar de eersten zijn altijd erg leuk. Zo zagen we ook een klauwier (*Lanius spec.*) die bij nadere bestudering een Kleine Klapekster (*Lanius minor*) bleek te zijn. Deze soort is erg zeldzaam in Belarus, dus Denis, onze gids, die landelijk vijfde staat met zijn aantal soorten, had er pas één keer eerder een gezien! Hij moest dus even bellen. Daar vlakbij ontdekte Denis inderdaad een Azuurmees, zoals gehoopt en de vogel bleek een opening in de zijkant van een huis in en uit te vliegen. De bewoonster van het huis werd prompt enthousiast voor vogels en we mochten van dichtbij foto's maken. Later zou één van de Kleine-Klapekster-twitchers het nest ook vinden en er een Ringslang (*Natrix natrix*) uit zien komen, waarbij de oudervogel vol in de verdediging ging. Maar onze plaatjes waren ook al heel mooi, zij het tegen een gebouwde omgeving. In de nabijgelegen weide vonden we gelijk een volgende doelsoort, de Citroenkwikstaart (*Motacilla citreola*) en werd Arie getraakteerd op zijn eerste langverwachte Roodmus (*Carpodacus erythrinus*) of, volgens sommige bronnen, tegenwoordig *Erythrinus erythrinus*). Een prachtig rood volwassen mannetje, zingend in de top van een wilg (er zouden er nog diverse volgen). Andere soorten op die locatie waren Terekruiter (*Xenus cinereus*), Witvleugelstern (*Chlidonias leucopterus*), Patrijs (*Perdix perdix*), Noordse Kwikstaart (*Motacilla (flava) thunbergi*), Paapje (*Saxicola rubetra*), Kempmaan (*Philomachus pugnax* of tegenwoordig *Calidris pugnax*), Zomertaling (*Anas querquedula*), Dwergstern (*Sternula albifrons*), Bosrietzanger (*Acrocephalus palustris*). Een volledige soortenlijst per dag is achteraan dit verslag te vinden.

Na het ontbijt bezochten we andere graslanden in het stroomgebied van de Pripyat, waar we onder andere Witwangstern (*Chlidonias hybrida*), Poelruiter (*Tringa stagnatilis*), Slangenarend (*Circaetus gallicus*), Kwartelkoning (*Crex crex*), Smient (*Anas penelope*) en Bonte Strandloper (*Calidris alpina*) aan onze lijst toevoegden. Ook zagen we een Groene Pad (*Pseudepidalea viridis*). We bezochten ook nog een gebiedje waar wel eens een Oehoe werd gezien, maar deze gaf niet thuis. We zagen daar wel een Koninginnepage (*Papilio machaon*). Na de lunch reden we naar een oud Eikenbos (*Quercus spec.*), waar we roofvogels, spechten en vliegenvangers hoopten te vinden. We vonden onze eerste Bastaardarend (*Clanga clanga*), Zwarte Ooievaar (*Ciconia nigra*), Draaihals (*Jynx torquilla*), Hop (*Upupa epops*), Krekelzanger (*Locustella fluviatilis*) en een zingend mannetje Sperwergrasmus (*Sylvia nisoria*) dat zich redelijk goed liet bekijken. We hoorden een Withalsvliegenvanger (*Ficedula albicollis*), maar er werden geen tevredenstellende zichtwaarnemingen gedaan. Op de terugweg stortte Aad zich op de vlinders en libellen en na het zien van enkele soorten werden ook anderen, waaronder onze gids Denis, enthousiast voor deze tak van natuursport. Zo zagen we onder andere de in Nederland zeldzame Noordse Witsnuitlibel (*Leucorrhinia rubicunda*), de Gevlekte Witsnuitlibel (*Leucorrhinia pectoralis*) en de Speerwaterjuffer (*Coenagrion hastulatum*).

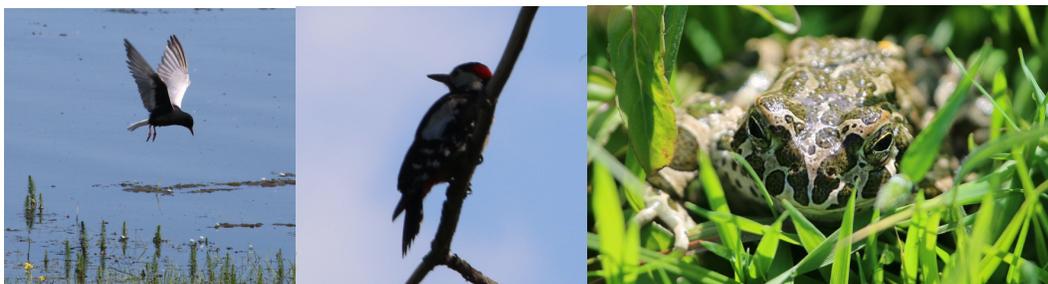
Kleine Klapekster, Noordse Nachtegaal, Speerwaterjuffer & Noordse Witsnuitlibel

(foto's: Klaas de Jong)

Alsof de dag nog niet lang genoeg was, liepen we 's avonds opnieuw door de uiterwaarden van de Pripjat, ditmaal richting een bekende lek (baltsplaats) van de Poelsnip (*Gallinago media*). Na enkele omzwervingen door het gebied en een overvliegende Kraanvogel (*Grus grus*) vonden we de lek en zagen we inderdaad Poelsnippen boven het gras uit springen en een enkele vogel stond goed in beeld, zodat we de bijzondere manier van baltsen goed konden zien (en horen!). De borst werd dan heel hoog opgetrokken, om ineens in te zakken, terwijl de vogels een sprankelend bijna knetterend geluid lieten horen. Onderweg overal Kwartelkoningen, Grote Zilverreigers (*Ardea alba*), Grutto's (*Limosa limosa*), Tureluurs (*Tringa totanus*) en een kleine kolonie Oeverzwaluwen (*Riparia riparia*) in een steil oevertje van een zijriviertje. We sloten de dag af met een totaal van 104 soorten, waarvan 73 nieuwe voor de reis. Het triptotaal kwam daarmee op 106.

Dag 3 – 24 mei Turov

De geweldige punctualiteit van de deelnemers maakten het werk van de reisleader uiterst eenvoudig en wees ook op de ervaring van alle deelnemers met groepsreizen. Om 6 uur konden we weer op pad naar een volgende nederzetting langs de rivier en ook hier vonden we een Azuurmees. Ook hoorden we Grote Karekiet (*Acrocephalus arundinaceus*) en Snor (*Locustella luscinioides*) en vonden we een bewoond nest van een Buidelmees (*Remiz pendulinus*). We zagen een Grote Bonte Specht (*Dendrocopos major*) vliegen en schreven ook de Gaai (*Garrulus glandarius*) bij op onze lijst. Voor het ontbijt reden we terug langs een Kokmeeuwenkolonie (*Chroicocephalus ridibundus*) met ongeveer 700 paar, maar vonden helaas niet de eerder daar gemelde Dwergmeeuwen (*Hydrocoloeus minutus*). Wel zagen we onze eerste Syrische Bonte Spechten (*Dendrocopos syriacus*) en weer een Terekrutter en een Poelruiter.

Witvleugelstern, Syrische Bonte Specht & Groene Pad

(foto's: Klaas de Jong)

Na het ontbijt zochten we opnieuw een bos op, ditmaal met Fluiters (*Phylloscopus sibilatrix*) en andere 'gewone' bosvogels, zoals Merel (*Turdus merula*), Zanglijster (*Turdus philomelos*), Roodborst (*Erithacus rubecula*), Gekraagde Roodstaart (*Phoenicurus phoenicurus*), Pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*) en opnieuw een onduidelijke waarneming van een Withalsvliegenvanger. Spectaculair was het geluid van overvliegende Bijeneters (*Merops apiaster*), waar we helaas niets van hebben gezien. Ook hoorden we een paar keer de zang van de Kleine Vliegenvanger (*Ficedula parva*), maar meer dan een glimp konden we van deze soort niet opvangen.

Onder het toegangsbruggetje naar het bos bevonden zich zowel Bosbeekjuffers (*Calopteryx virgo*) als Weidebeekjuffers (*Calopteryx splendens*).

Toen was het tijd voor de lunch en zoals alle maaltijden vond die plaats in het hotel. Een keur aan kaas en worstjes, salades en broodjes stond iedere keer op ons te wachten en iedere maaltijd werd afgesloten met koffie of thee. We werden erg verwend. Na de lunch zochten we een ander stuk Eikenbos op en nu begon de tocht met een overvliegende Havik (*Accipiter gentilis*) en twee Appelvinken (*Coccothraustes coccothraustes*). Bovendien zagen we in de plassen van het tractorspoor ons eerste Roodbuikvuurpadje (*Bombina bombina*), waar we er nog vele van zouden horen, met hun melancholieke fluitje. In dit bos lukte het eindelijk om een paar

mooie mannetjes Withalsvliegenvanger te zien zitten. Het bos uitlopend kwam een mooie adulte man Wespindief (*Pernis apivorus*) overvliegen en vlogen er enkele Zwarte Ooievaars over. Eén volwassen Zwarte Ooievaar zat in een boom en liet zich mooi bekijken en fotograferen. De afsluiter van de middag was een Zwarte Specht (*Dryocopus martius*) die zich kort maar mooi liet zien.

Tijdens het diner stelde Denis voor om na het eten nog even naar de 'meadow' te gaan waar we gisteren ook waren en misschien nog een soortje mee te pakken, maar het was een lange dag geweest en iedereen bleef liever 'thuis'. Niet lang daarna hoorde ik in de tuin een opmerkelijke zang. Het duurde even tot het tot me doordrong, vooral ook doordat de ramen bijna allemaal dicht waren, maar het was een Grauwe Fitis (*Phylloscopus trochiloides*)! We spoedden ons naar buiten en konden de vogel eenvoudig vinden en bekijken. Denis had juist 's middags nog verteld dat deze soort hier eigenlijk niet voorkomt en dat je daarvoor naar het noorden van het land moest. Hij belde dus even met zijn vrienden van het lokale ringstation en niet veel later stonden enkele lokale vogelaars in de tuin om de vogel te twitchen. Hij zong bijna tot zonsondergang en riep veelvuldig, ook in reactie op Arie's telefoon.

Glassnijder, Heikikker, Zevenster & Roodbuikvuurpad

(foto's: Klaas de Jong)

Dag 4 – 25 mei Turov – Darasjevitsje

Bij vertrek voor de ochtendexcursie was de Grauwe Fitis nog aanwezig en zong in de wilgen voor het hotel. Net als de Zwarte Roodstaart, de Europese Kanarie en nog enkele soorten. We reden opnieuw naar een prachtig natuurgebiedje in het stroomgebied van de Pripyat en ook hier vonden we veel verschillende moerasvogels, waaronder Krekeltzanger (*Locustella fluviatilis*), Blauwborst (*Luscinia svecica*), Rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*), Rietgors (*Emberiza schoeniclus*), Roodmus en een mooi clubje Witkopstaartmezen (*Aegithalos caudatus caudatus*). In het natte gras hingen ook veel vlinders, waterjuffers en libellen te wachten op de eerste zonnestralen.

Na het ontbijt reden we naar een oude brug waar we roofvogels konden verwachten. Het buitengewoon platte landschap gaf ons een ruim uitzicht en naast enkele Torenavalken (*Falco tinnunculus*) dook na enige tijd ook de eerste Schreeuwarend (*Clanga pomarina*) op, een mooie adult, redelijk dichtbij. Ook hoorden we daar een Kwartel (*Coturnix coturnix*) roepen (kwik-me-dit, kwik-me-dat) en zagen we een Ree (*Capreolus capreolus*). We reden via de Kokmeeuwenkolonie, ditmaal met Zeearend (*Haliaeetus albicilla*), terug naar het hotel, niet alleen om te lunchen, maar ook om onze spullen te pakken en naar een volgende locatie te vertrekken. Onderweg stopten we nog in een prachtig bos om spechten te kijken en daar zagen we eindelijk een duidelijke Witrugspecht (*Dendrocopos leucotos*), waarmee Dick zijn Europese spechten completeerde, en vonden we en passant een Middelste Bonte Specht (*Dendrocopos medius*). We reden verder, maar onderweg zag Denis vanuit de bus nog even een Grijskopspecht (*Picus canus*) op een boom zitten. Het beest vloog helaas op, maar desalniettemin konden we hem nog redelijk goed zien en kwam hij nog een paar keer langsvliegen voor de roepjes uit de telefoon van Arie. Nu was het Wil die zijn WP-spechten compleet had. Een feestelijke dag! In het nieuwe hotel was het spullen uitpakken en eten, om vervolgens een avondexcursie te doen op zoek naar de Dwerguil (*Glaucidium passerinum*). Het duurde even eer het donker genoeg was, waardoor we ons even moesten vermaken met Koekoek (*Cuculus canorus*), Zanglijster (*Turdus philomelos*) en Houtsnip (*Scolopax rusticola*). Denis wist de exacte locatie van de Dwerguil en inderdaad reageerde de vogel toen het bijna geheel donker was op ons 'getape'. Sommigen zagen hem nog vliegen en landen, waardoor ze hem in het licht van de lantaarn konden bekijken, maar dit was helaas niet voor iedereen weggelegd. We maakten nog een 'night drive' door het bos en zagen nog diverse Houtsnippen, een Ree, een Wasbeerhond (*Nyctereutes procyonoides*) en op het laatst zelfs ook een Nachtzwaluw (*Caprimulgus europaeus*). Zodra we het bos uitreden hoorden we telkens diverse Kwartelkoningen, die, zoals gezegd, haast saai begonnen te worden.

Violette Vuurvlinder, Roodmus, Grote Karekiet & man Weidebeekjuffer (foto juffer: Aad van der Ent, andere 3: Klaas de Jong)

Dag 5 – 26 mei Darasjevijsje

Het opstaan om 6 uur begon gewoonte te worden en alleen Aad besloot om een keer over te slaan. Hierdoor miste hij tijdens de ochtendexcursie wel de Zomertortel (*Streptopelia turtur*), maar verder geen belangwekkende soorten. Dit soort zaken werd in de groep bestempeld als 'inhaalsoorten', waarvan de meeste ook wel gelukt zijn, zo ook deze Zomertortel. Een lokale zeldzaamheid die wij dan wel weer goed kennen was de Kleine Karekiet (*Acrocephalus scirpaceus*). Verder viel het op dat Kramsvogels (*Turdus pilaris*) daar algemener zijn dan Merels en ook min of meer die rol vervullen in de dorpjes.

Na het ontbijt zochten we een open veld op voor het zoeken naar roofvogels en we vonden diverse Schreeuwardenden, Zwarte Ooievaars, een Zwarte Wouw (*Milvus migrans*) en een Zeearend. Hier vond Aad ook een paar leuke libellensoorten, zoals de Beekrombout (*Gomphus vulgatissimus*) en een Vroege Glazenmaker (*Aeshna isoceles*).

's Middags was het weer tijd voor een van de weides aan de oever van de Pripyat, maar ditmaal konden er geen nieuwe soorten aan de lijst worden toegevoegd.

Na het diner gingen we in twee bootjes, beide met lokale boot driver, de rivier op. Iedereen keek hier al geruime tijd naar uit en hoewel de tocht, na het zien van een Kleine Mantelmeeuw (*Larus fuscus*) als nieuwe tripsoort, aanvankelijk enigszins soortenarm leek, werd het later op de avond erg spectaculair. Niet alleen galmde het van de Roodmussen en Krekeltzangers, maar ook vonden we in een overhangende Wilg (*Salix spec.*) een nestgang met een Azuurmees en zagen we Bevers (*Castor fiber*) vlak voor ons neus het water in gaan. Ook IJsvogels (*Alcedo atthis*) gaven acte-de-présence en Terekruiters vlogen om de boten heen. Een Withalsvliegenvanger op de oever werd helaas maar vanuit één boot waargenomen, maar Brilduikers (*Bucephala clangula*) vlogen overal om ons heen. Vooral de veelheid aan zingende vogels, Kwartelkoningen, Grote Karekieten, Geelgorzen (*Emberiza citrinella*), Noordse Nachtegalen, etc. Het was een prachtige tocht.

's Avonds laat kwam Denis nog met een Knoflookpad (*Pelobates fuscus*) aan in het hotel, maar iedereen sliep verder al. Gelukkig zouden we er daar nog verschillende van te zien krijgen!

Dag 6 – 27 mei Darasjevijsje – Zvanetc

De ochtendexcursie was ditmaal niet om 6 uur, vanwege de late avondexcursie gisteravond, maar om 8 uur gingen we toch voor een wandeling door een oud eikenbos. We liepen gewoon over een bosweg en Lenjit reed met onze stadsbus op gepaste afstand achter ons aan. We zagen een Draaihals zitten op een tak, hoorden Bonte en Withalsvliegenvangers zingen, zagen Grote Bonte en Witrugspechten en vingen een glimp op van een Drieteenspecht die Denis ontdekte. Hiermee kwam het aantal spechten voor deze trip op 9 (van de 10 Europese spechtensoorten)! Alleen de Groene Specht (*Picus viridis*), ook veruit de zeldzaamste van Belarus, miste nog in ons lijstje. We vonden ook het Tweekleurig Hooibeestje (*Coenonympha arcania*) en een parelmoervlinder die later, aan de hand van de foto's, op naam gebracht werd: Zilveren Maan (*Boloria selene*). We besloten terug te keren voor het ontbijt en zagen een groot en indrukwekkend Wild Zwijn (*Sus scrofa*) voor ons op het bospad. Het was een magisch stuk bos en aan het einde van de trip zou Wil deze wandeling als de mooiste van de trip bestempelen.

Na het ontbijt weer een ander stuk bos, waar we diverse sporen van Bevers aantroffen, zowel omgeknaagde bomen als sleepsporen. Het buitengewoon warme weer zorgde ervoor dat tijdens deze wandeling de aandacht iets meer op vlinders en libellen kwam te liggen, aangezien het voor vogels te warm werd. Een mooi mannetje Sperwergrasmus liet zich nog zien en horen, maar verder vonden we de Grote Vuurvlinder (*Lycaena dispar carueli*), Kleine Vuurvlinder (*Lycaena phlaeas*) en diverse Blauwe Breedscheenjuffers (*Platycnemis pennipes*). Op de terugweg naar het hotel stopten we even bij het lokale museum om te kijken of er ansichtkaarten te koop waren. Hier kochten sommigen een mooi fotoboek over het Pripyatski Nationaal Park, maar helaas waren er geen kaarten. Uiteindelijk regelde Denis via het toeristenbureau voor iedereen een mooie set grote kaarten van het Nationaal Park. Nu nog postzegels! We deden de middag rustig aan om 's avonds nog een mooie night drive te kunnen maken. Ditmaal zagen we een Eland (*Alces alces*), enkele egels die later aan de hand van

literatuur en internet Oostelijke Egels (*Erinaceus roumanicus*) bleken te zijn, een paar Reeën en verder amfibieën: Gewone Pad (*Bufo bufo*) en diverse Knoflookpadden.

Grote Vuurvliender (man), Tweekleurig Hooibeestje, Gewone Pad en een juveniele Knoflookpad (foto's vlinders: Aad van der Ent, amfibieën: Klaas de Jong)

Dag 7 – 28 mei Zvanetc

Na de lunch vertrokken we richting Zvanetc, waar we eindelijk de Waterrietzangers (*Acrocephalus paludicola*) zouden gaan zien. Deze doelsoort van de trip houdt zich hier in zeer specifiek biotoop op en zit dus niet zomaar overal. Onderweg zagen we een Vos (*Vulpes vulpes*) en vlak voor de bus stak een Europese Moerasschildpad (*Emys orbicularis*) over. Ook was er nog tijd voor enkele *fish ponds*. We vonden Dwergmeeuwen (*Hydrocoloeus minutus*) en Witpuntoeverlibellen (*Orthethrum albistylum*).

We reden ook het slechte weer tegemoet en in de regen arriveerden we bij de bed & breakfast van Nicolai en Galina, waar we de komende twee nachten zouden doorbrengen. Nicolai bleek een ex-jager met een Clint-Eastwood-achtig uiterlijk te zijn: een rijzige, langharige man met een baardje, een lange jas, een sigaret en een hoed. Hij kende de omgeving op zijn duimpje en we begonnen dan ook met een wandeling door het moeras waar in eerdere jaren een Oehoe (*Bubo bubo*) had gebroed. Helaas was de nestboom door brand grotendeels vernield en was er dit jaar geen broedpoging ondernomen. Aan de onder verschillende bomen aanwezige braakballen konden we zien dat tenminste één van de oudervogels nog wel in de buurt was (geweest). Twee Kraanvogels (*Grus grus*) vlogen op uit het moeras. Vanwege de regen hingen diverse vlinders aan een grashalm en konden we ze eenvoudig fotograferen. Aan de hand van de foto's konden we het Bont Dikkopje (*Carterocephalus palaemon*) en de zeldzame Moeraspalemoervlinder (*Euphydryas aurinia*) herkennen. Nicolai wees ons ook op een (helaas) uitgebloeide plant van het Vrouwenschoentje (*Cypripedium calceolus*), een buitengewoon zeldzame orchideeënsoort met prachtige bloemen, de enige Europese vertegenwoordiger van deze onderfamilie (*Cypripedioideae*).

Dag 8 – 29 mei Zvanetc – Sporovo

Vroeg uit de veren om onder leiding van Nicolai het moeras verder te verkennen. We zagen vijf Korhoenders (hanen) (*Lyrurus tetrix*) wegvliegen van de plaats waar volgens Nicolai een lek was. Ook zagen we een Blauwe Kiekendief (*Circus cyaneus*), twee Wulpen (*Numenius arquata*) en een kleine patrijsachtige, die bij nadere bestudering een Kwartel (*Coturnix coturnix*) bleek te zijn, een soort die je niet vaak te zien krijgt. Behalve een paar Boomleeuweriken (*Lullula arborea*) was er vanwege het regenachtige weer jammergenoeg weinig te beleven, maar toen het even opklaarde zagen we twee Bastaardarenden en een Schreeuwarend vliegen. Na het ontbijt gingen de *diehards* voor nog een wandeling, geheel in regenkleding. Helaas liet zich geen Hazelhoen (*Tetrastes bonasia*) zien of horen, een soort die we hier hadden moeten 'doen' en verder dan een paar Kuifmezen (*Lophophanes cristatus*) kwamen we niet. We maakten een ruime lunchpauze en vertrokken rond 16 uur via een opmerkelijke trekpunt naar een gebied met diverse *fish ponds*. Diverse leuke soorten als Grauwe Franjepoot (*Phalaropus lobatus*), Toendrarietgans (*Anser serrirostris*), Dwergmeeuw, Kemphaan en Kleine Strandloper (*Calidris minuta*) werden bijgeschreven, alvorens we overvoeren naar een moeras waar daadwerkelijk diverse Waterrietzangers zongen. Het regenachtige weer zorgde voor een beperkt aantal exemplaren, maar iedereen kreeg goede kansen om ze te bekijken en daarbij vlogen er diverse Citroenkwikstaarten om ons heen. Pas tegen het einde van de wandeling klaarde het iets op en konden we op de terugweg nog een Steenloper (*Arenaria interpres*) bijschrijven. We waren pas om 21.30 uur terug en werden opgewacht door Galina met een heerlijke maaltijd en koud bier. Voldaan vielen we die avond in onze bedden.

Trekpont, Citroenkwikstaart & bootje van Nicolai

(foto: Aad van der Ent, Klaas de Jong resp. Wil Makkinje)

Dag 9 – 30 mei Sporovo

De uitslapers van gisteren hadden toch wel spijt dat ze niet meegegaan waren en wilden heel graag nog een kans op Korhoenders. Besloten werd dat de anderen nu mochten uitslapen en de geluksvogels mochten met Nicolai mee in de Jeep om hetzelfde gebied nogmaals te bezoeken. Ook zij kregen vijf Korhanen te zien, maar hun 'bijvangst' was wat magerder. We namen afscheid van Nicolai en Galina en kregen voor onderweg nog allerlei proviand mee. We reden vol gas richting onze afspraak met Alexander (of kortweg Sacha) en zijn zoon die ons mee zouden nemen om jonge Oehoes te ringen. Onderweg zagen we enkele Grauwe Kiekendieven (*Circus pygargus*) jagen boven de korenvelden. Aan de rand van een drukke weg door een bos troffen we ons gezelschap en na een of twee kilometer wandelen vonden we inderdaad twee jonge Oehoes op een steenworp afstand van een indrukwekkend grondnest. De uilskuikens keken ons verbaasd aan en Denis legde zonder veel moeite bij allebei de vogels een ring om de poot. De ouders waren helaas nergens te bekennen, maar het was indrukwekkend om zo dicht bij zulke enorme vogels te zijn. Terug in de bus reden we langs het huis van Alexander, die een Bijbeltekst op zijn huis geschilderd had staan. Later zou hij ons ook een flyer over zijn kerk geven, maar deze was in het Russisch, dus veel stichtelijks zal er niet van uitgegaan zijn... Op een volgende locatie zagen we allerlei vlinders, zoals Bosparelmoervlinder (*Melitaea athalia*), Grote Vuurvlinder en Zilveren Maan (*Boloria selene*), maar het doel was het nest van de Laplanduil (*Strix nebulosa*), waar Alexander de exacte locatie van wist. Er zat één groot donsjong in het boomnest, ongeveer 8 meter boven de grond en de oudervogel zat op een tak in de buurt met zijn snavel te kleppen. Toen Alexander naar boven klom, maakte de oudervogel aanvalsdruk op hem, waarbij hij zich goed moest vasthouden om niet uit de boom te vallen. Al met al een heel spektakel!

Jonge & volwassen Laplanduil

(foto: Klaas de Jong, Wil Makkinje, Klaas de Jong)

Alexander nam ons nog mee naar de locatie van een broedende Steenuil (*Athene noctua*) op een boerderij, maar deze gaf helaas niet thuis. De Ransuil (*Asio otus*) die hij nog voor ons in petto had, was wel thuis en zat op zijn nest in een soort open nestkast. Een echte uilendag, dus! Nu was het eindelijk tijd voor de lunch (Denis heeft het restaurant 2x gebeld dat we nóg een uurtje later kwamen) en de prachtige en uitgebreide lunchtafel smaakte ons uitstekend, ookal was het 15:45 uur. Later reden we door naar ons hotel en na het neerzetten van de spullen vertrokken we gelijk richting het moeras om nog een keer Waterrietzangers te bekijken. Ook hier lukte het wonderwel en ook hier vlogen Citroenkwikstaarten om onze oren. Langs de randen van het moeras keken we nog even naar vlinders en libellen en vond Dick een Groot Geaderd Witje (*Aporia crataegi*).

Waterrietzanger, Raven & Rietgors

(foto Waterrietzanger: Wil Makkinje, andere twee: Klaas de Jong)

Dag 10 – 31 mei Sporovo

We stonden pas om 8 uur op, aangezien de volgende nacht heel erg kort zou gaan worden. We zaten in het laatste hotel nog enkele uren van Minsk verwijderd en moesten er om een uur of 7.30 uur al zijn. Dat betekende 3 uur 's nachts vertrek. We bezochten diverse plekken van het Sporovo-moeras en zagen hier en daar nog een Waterrietzanger, maar het aantal nieuwe soorten per dag liep nu echt behoorlijk terug. Het gevoel bekroop ons dat we dit deel van het land 'leeggevogeld' hadden en dat gaf voldoening. We scoorden nog een Wouwaapje (*Ixobrychus minutus*) en bij een paar nieuwe *fish ponds* nog een Roodhalsfuut (*Podiceps grisegena*), maar genoten ook met volle teugen van de enorme hoeveelheid Zeearenden die we daar gepresenteerd kregen: jonge en volwassen vogels, met en zonder vis, etc.

Donkere Marmeuil, Ooievaar met kikker, Muntvlindertje & Grote Wolfsklauw

(foto's: Klaas de Jong)

Dag 11 – 1 juni Sporovo – Minsk – Amsterdam

Drie uur 's morgens opstaan is pittig, maar desalniettemin waren er tijdens de ontbijtstop (met warme aardappelpannenkoekjes) fanatiekelingen die buiten gingen staan om toch nog soortjes bij te sprokkelen, vooral ook omdat we tijdens onze trip enkele opmerkelijke soorten hebben gemist, zoals Grauwe Gors (*Emberiza calandra*), Goudhaan (*Regulus regulus*) en Kuifleeuwerik (*Galerida cristata*). Helaas zorgde ook deze laatste mogelijkheid niet voor deze soorten, maar wel kwam er een Zilvermeeuw (*Larus argentatus*) langsvliegen, hetgeen na al die Pontische Meeuwen (*Larus cacchianus*) een verademing was.

Al met al kijken we terug op een indrukwekkende reis vol met prachtige soorten! Belarus is een prachtig land en de Pripyat is echt een ontzettend mooie rivier. Ook de oude eikenbossen spraken enorm tot de verbeelding en bevatten een fantastisch aantal spechten en andere vogels. En het verbaast niemand dat 16% van de wereldpopulatie van de Waterrietzanger de moerassen uitkiezen die wij hebben bezocht. Het zijn paradijsjes waarbij wij ons bevoorrecht voelden om er te mogen zijn. Het land is niet erg ingesteld op toerisme, laat staan op vogels kijken, maar onze gids Denis heeft alle registers opengetrokken om de reis voor ons zo rijk en interessant mogelijk te maken. Zijn arendsogen en -oren zorgden ervoor dat we ongelooflijk veel soorten hebben gezien. Grote klasse! En Lenjit, onze chauffeur heeft fantastisch werk verricht door de enorme bus zonder aarzelen over de kleinste weggetjes te manoeuvreren. Hulde!

Tot slot een woord van dank aan alle deelnemers, want zonder jullie was de reis tenslotte niet doorgegaan! Veel dank voor jullie enthousiasme en jullie uitstekende voorbereiding! Iedereen was steeds op tijd op alle afspraken en iedereen was ook voorzien van de juiste 'gear' om de verschillende omstandigheden het hoofd te bieden. Dit maakte mijn werk als reisbegeleider buitengewoon eenvoudig en leuk. Daarnaast wist iedereen de serieuze momenten te benutten, maar was er ook vaak tijd voor plezier en ontspanning. Veel dank en graag tot een volgende keer!

En een extra woord van dank voor Wil en Aad voor hun foto's, die dit verslag opleuken.

Klaas de Jong, juni 2014

Zwarte Roodstaart, Gele Kwikstaart & Nachtzwaluw

(foto's: Klaas de Jong)

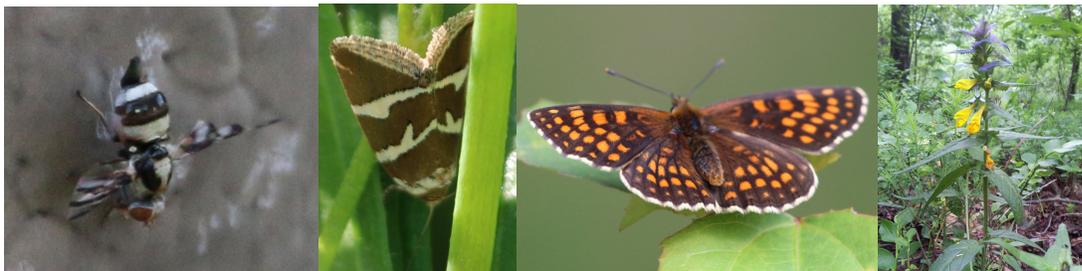
Pontische Meeuw, Geelgors & Dwergmeeuwen+Kokmeeuw

(foto's: Klaas de Jong)

Zwarte Specht, Grauwe Fitis, Wespendif & Ringmus

(foto's: Klaas de Jong)

Prachtvlieg Myennis octopuntata, Zilverstreep, Oostelijke Parelmoervlinder & Paarse Hengel

(foto's: Klaas de Jong)

Plakker, Geisha & Oostelijke Egel

(foto's: Klaas de Jong)

Beekrombout, Gevlekte Witsnuitlibel & Groot Dikkopje

(foto's: Aad van der Ent)

Rietvink, Geelwitte Kruidenmot & Zwerfstreepmot

(foto's: Klaas de Jong)

Roomkleurige Stipspanner, wants *Carpocoris purpureipennis*, Europese Moerasschildpad & Lieveling (foto's: Klaas de Jong)

Boottochtje over de Pripyat-rivier

(foto's: Klaas de Jong resp. Wil Makkinje)

Checklist Wit-Rusland

22 mei t/m 1 juni 2014

				22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	Totaal
1	Knobbelzwaan	Mute Swan	<i>Cygnus olor</i>		x		x				x	x	x		x
2	Wilde zwaan	Whooper Swan	<i>Cygnus cygnus</i>												
3	Toendrarietgans	Tundra Bean Goose	<i>Anser serrirostris</i>								x				x
4	Grauwe gans	Greylag Goose	<i>Anser anser</i>		x	x	x	x		x	x	x	x		x
5	Kolgans	White-fronted Goose	<i>Anser albifrons</i>												
6	Brandgans	Barnacle Goose	<i>Branta leucopsis</i>												
7	Bergeend	Shelduck	<i>Tadorna tadorna</i>												
8	Tafeleend	Common Pochard	<i>Aythya ferina</i>		x		x			x	x				x
9	Kuifeend	Tufted Duck	<i>Aythya fuligula</i>				x			x	x				x
10	Toppereend	Greater Scaup	<i>Aythya marila</i>												
11	Nonnetje	Smew	<i>Mergellus albellus</i>							x					x
12	Brilduiker	Common Goldeneye	<i>Bucephala clangula</i>					x		x					x
13	Grote Zaagbek	Goosander	<i>Mergus merganser</i>												
14	Middelste Zaagbek	Merganser	<i>Mergus serrator</i>												
15	Krakeend	Gadwall	<i>Anas strepera</i>		x	x	x	x		x	x		x		x
16	Smient	Wigeon	<i>Anas penelope</i>		x										x
17	Slobeend	Shoveler	<i>Anas clypeata</i>		x	x	x			x	x				x
18	Wilde eend	Mallard	<i>Anas platyrhynchos</i>		x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
19	Pijlstaart	Pintail	<i>Anas acuta</i>												
20	Zomertaling	Gargany	<i>Anas querquedula</i>		x	x	x	x		x					x
21	Wintertaling	Common Teal	<i>Anas crecca</i>							x	x				x
22	Korhoen	Black Grouse	<i>Lyrurus tetrix</i>								x	x			x
23	Hazelhoen	Hazel Grouse	<i>Tetrastes bonasia</i>												
24	Patrijs	Grey Partridge	<i>Pedrix perdix</i>		x										x
25	Kwartel	Common Quail	<i>Coturnix coturnix</i>				x				x	x	x		x
26	Roodkeelduiker	Red-throated Diver	<i>Gavia stellata</i>												
27	Parelduiker	Black-throated Diver	<i>Gavia arctica</i>												
28	Aalscholver	Cormorant	<i>Phalacrocorax carbo</i>		x	x	x	x	x	x	x		x		x
29	Roerdomp	Bittern	<i>Botaurus stellaris</i>		x	x				x	x		x		x

234	Huismus	House Sparrow	<i>Passer domesticus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
235	Ringmus	Tree Sparrow	<i>Passer montanus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
236	Vink	Chaffinch	<i>Fringilla coelebs</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
237	Keep	Brambling	<i>Fringilla montifringilla</i>														
238	Europese Kanarie	Serin	<i>Serinus serinus</i>	x	x	x	x	x	x				x	x			x
239	Groenling	Greenfinch	<i>Chloris chloris</i>	x	x	x	x	x	x				x	x			x
240	Putter	Goldfinch	<i>Carduelis carduelis</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x
241	Sijs	Siskin	<i>Spinus spinus</i>														
242	Kneu	Linnet	<i>Linaria cannabina</i>			x	x	x	x	x			x	x			x
243	Kleine Barmsijs	Common Redpoll	<i>Acanthis cabaret</i>														
244	Kruisbek	Common Crossbill	<i>Loxia curvirostra</i>														
245	Roodmus	Scarlet Rosefinch	<i>Erythrurus erythrurus</i>		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x
246	Goudvink	Bullfinch	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>														
247	Appelvink	Hawfinch	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>			x	x	x				x	x				x
248	Geelgors	Yellowhammer	<i>Emberiza citrinella</i>		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x
249	Ortolaan	Ortolan Bunting	<i>Emberiza hortulana</i>														
250	Rietgors	Reed Bunting	<i>Emberiza schoeniclus</i>		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x
251	Grauwe Gors	Corn Bunting	<i>Emberiza calandra</i>														
	Bijschrijfsoorten	Additional species															4
252	Poelruiter	Marsh Sandpiper	<i>Tringa stagnatilis</i>		x	x											x
253	Kleine Klapekster	Lesser Grey Shrike	<i>Lanius minor</i>		x												x
254	Grauwe Fitis	Greenish Warbler	<i>Phylloscopus trochiloides</i>			x	x										x
255	Dwerguil	Pygmy Owl	<i>Glaucidium passerinum</i>				x										x
																	180
	Zoogdieren	Mammals															15
1	Das	European Badger	<i>Meles meles</i>			x											x
2	Wisent	European Bison	<i>Bison bonasus</i>			x											x
3	Wasbeerhond	Raccoon Dog	<i>Nyctereutes procyonoides</i>				x										x
4	Ree	Roe Deer	<i>Capreolus capreolus</i>				x		x		x						x
5	Woelrat	Water Vole	<i>Arvicola amphibius/scherman</i>				x										x
6	Rode Eekhoorn	Eurasian Red Squirrel	<i>Sciurus vulgaris</i>						x								x
7	Bever	Eurasian Beaver	<i>Castor fiber</i>						x	x							x
8	Oost-Europese Egel	Northern White-breasted Hedgehog	<i>Erinaceus roumanicus</i>							x					x		x
9	Eland	Eurasian Elk	<i>Alces alces</i>							x					x		x

